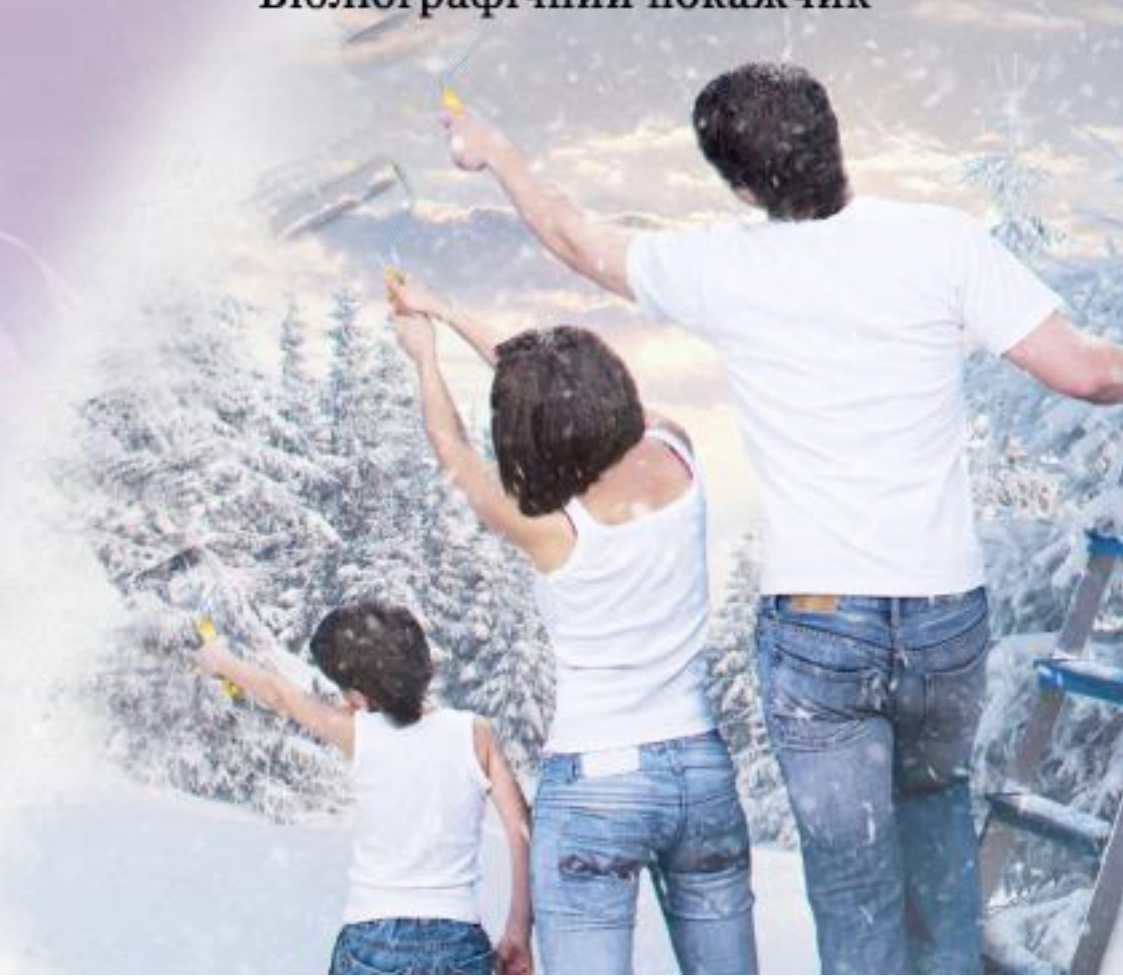

Сім'я – берегиня людських цінностей

Бібліографічний покажчик

Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської обласної державної адміністрації

Миколаївська обласна універсальна
наукова бібліотека

Календар: свята, події, дати
Випуск 7

Сім'я – берегиня людських цінностей

Бібліографічний покажчик

Миколаїв
2021

Сім'я – берегиня людських цінностей : бібліогр. покажч. / уклад. Є. Руденко ; ред. Л. Голубенко ; Миколаїв. обл. універс. наук. б-ка. – Миколаїв, 2020. – 34 с. – (Календар: свята, події, дати ; вип. 7).

Передмова

Українці завжди шанували сім'ю, перш за все цінуючи родинні зв'язки. Сім'я є найбільшим багатством, тією основою, на якій будується все, адже справжня цінність у житті – це рідні та близькі люди.

Сьомий випуск серії бібліографічних покажчиків «Календар: свята, події, дати» присвячений Дню родини в Україні та Міжнародному дню сімей.

Матеріал у посібнику розміщено у розділах: «Вшанування сімейних традицій на міжнародному та державному рівнях», «Звичаєво-обрядові традиції українців», «З родини починається життя: сценарії заходів» та «Тема сім'ї на сторінках художніх творів». У межах розділів матеріал розташований за алфавітом прізвищ авторів та назв публікацій. Видання має іменний покажчик, до якого включено прізвища авторів, укладачів й редакторів, які зустрічаються у бібліографічних описах.

Основними джерелами пошуку літератури був довідково-бібліографічний апарат Миколаївської ОУНБ та електронні каталоги бібліотек України. Матеріали, відсутні у бібліотеці, позначені астериском (*). До видання увійшли описи окремих видань, публікацій у періодичних виданнях і збірках, а також ресурсів мережі Інтернет.

Бібліографічний опис здійснено згідно з чинними стандартами. Відбір матеріалів закінчено у травні 2021 р.

*«Родина – це те первинне середовище,
де людина повинна вчитися творити добро.»*

В. Сухомлинський

Вшанування сімейних традицій на міжнародному та державному рівнях

Сім'я відіграє важливе значення в житті людини, будучи одним із основних інститутів суспільства, першою сходинкою соціалізації людини. Сім'я розвивається та видозмінюється під впливом суспільних процесів, по-своєму реагуючи на вимоги часу, відповідаючи на громадські потреби, і сама формує їх.

У 1989 р. Генеральна Асамблея ООН проголосила 1994 рік Міжнародним роком сім'ї.

Міжнародний день сімей був встановлений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН у 1993 р. З наступного року відзначається щорічно 15 травня. Святкування цього дня покликане об'єднати родини всього світу і привернути увагу суспільства до багатьох проблем сім'ї. Щорічно для відзначення цього дня обирається певна тема. У 2021 р. – це «Сім'я і нові технології».

В Україні День родини – відносно молоде свято, відзначається з 2012 р. Указ Президента України «Про відзначення в Україні деяких пам'ятних дат і професійних свят» був підписаний 30 грудня 2011 р. День родини відзначають 8 липня. Також у цей день православні відмічають День пам'яті святих князя Петра та його дружини Февронії Муромських – покровителів сім'ї та шлюбу.

Сім'я як основний елемент суспільства була і залишається берегиною людських цінностей, культури та історичної спадкоємності поколінь, чинником стабільності і розвитку. Наразі цінності сімейного устрою трохи змінилися, але важливість створення гармонійної сім'ї лишається непохитною.

Нормативно-правові документи

1. Про відзначення в Україні деяких пам'ятних дат та професійних свят [в т. ч. щорічно 8 липня Дня родини] : указ Президента України від 30 груд. 2011 р. № 1209/2011 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 1, ч. 2. – С. 676–677.

2. Про проведення в Україні у 2004 році Року сім'ї : указ Президента України від 6 лют. 2004 р. № 169/2004 // Урядовий кур'єр. – 2004. – 11 лют. – С. 2.

* * *

3. Международный год семьи [Электронный ресурс] : резолюция Генер. Ассамблеи ООН от 8 дек. 1989 г. № A/RES/44/82 // Организация Объединённых Наций. – Режим доступа: <https://undocs.org/ru/A/RES/44/82>, свободный (дата обращения: 22.04.2021). – Загл. с экрана.

4. Международный год семьи [Электронный ресурс] : резолюция Генер. Ассамблеи ООН от 14 дек. 1990 г. № A/RES/45/133 // Организация Объединённых Наций. – Режим доступа: <https://undocs.org/ru/A/RES/45/133>, свободный (дата обращения: 22.04.2021). – Загл. с экрана.

5. Международный год семьи [Электронный ресурс] : [утверждение 15 мая Международного дня семей] : резолюция Генер. Ассамблеи ООН от 20 сент. 1993 г. № A/RES/47/237 // Организация Объединённых Наций. – Режим доступа: <https://undocs.org/ru/A/RES/47/237>, свободный (дата обращения: 22.04.2021). – Загл. с экрана.

6. Подготовка и проведение Международного года семьи [Электронный ресурс] : резолюция Генер. Ассамблеи ООН от 16 дек. 1991 г. № A/RES/46/92 // Организация Объединённых Наций. – Режим доступа: <https://undocs.org/ru/A/RES/46/92>, свободный (дата обращения: 22.04.2021). – Загл. с экрана.

*Публікації в періодичних виданнях, збірках та
електронних ресурсах*

7. Абдель-Хади, Н. Семья: раз в году и день за днём : [15 мая – Международный день семьи] / Н. Абдель-Хади // Зеркало недели. – 1998. – 15–22 мая (№ 20). – С. 17.
8. Булгак, О. В. «І буде син, і буде мати, і будуть люди на землі...» : до Року сім'ї в Україні / О. В. Булгак // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2004. – IV кв. – С. 90–96. – Бібліогр.: с. 95–96.
9. День родини // Соціальний захист сьогодні. – 2020. – № 5/6. – С. 70–71.
10. День родини в Україні // Позакласний час. – 2019. – № 6. – С. 52.
11. День родини // Позакласний час. – 2015. – № 6. – С. 6.
12. День української родини // Урядовий кур'єр. – 1994. – 19 квіт. – С. 1.
13. Осипчук, Н. Батько і мати – два «сонця гарячих» : [15 травня – Міжнародний день родини] / Н. Осипчук // Демократична Україна. – 2011. – 13 трав. – С. 20.
14. 15 мая – Всемирный день семей // Сегодня. – 2011. – 12 мая. – С. 28.
15. 15 травня – Всеукраїнський день сім'ї // Позакласний час. – 2009. – Квіт. (№ 7/8). – С. 115–117.
16. Свято сім'ї : до Міжнар. дня родини // Знаменні дати : календар-2008. – Київ, 2008. – С. 104–109. – Бібліогр.: с. 108–109.
17. *Тепло сімейного вогнища : до Міжнар. року сім'ї : бібліогр. список літ. / департамент культури Виконав. органу Київ. міськради (Київ. міськдержадмін.), Публіч. б-ка ім. Л. України для дорослих м. Києва, від. довід.-бібліогр. та інформ. роботи ; [упоряд. Ж. П. Копитко ; ред. О. М. Трубайчук]. – Київ : Публіч. б-ка ім. Лесі Українки, 2014. – 21 с. : іл.
18. 30 фактів про сім'ю // Позакласний час. – 2019. – № 6. – С. 53.

19. День родини [Електронний ресурс] // DilovaMova.com = Ділова мова. – Режим доступу: <https://www.dilovamova.com/index.php?page=10&holiday=458>, вільний (дата звернення: 27.04.2021). – Назва з екрана.

20. День сім'ї в Україні: історія та привітання зі святом [Електронний ресурс] // УНІАН Lite : легкі новини. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/lite/holidays/10609974-den-sim-ji-v-ukrajini-istoriya-ta-privitannya-zi-svyatom.html>, вільний (дата звернення: 27.04.2021). – Назва з екрана.

21. Международный год семей – 15 мая [Электронный ресурс] // Организация Объединённых Наций. – Режим доступа: <https://www.un.org/ru/observances/international-day-of-families>, свободный (дата обращения: 17.06.2021). – Загл. с экрана.

22. Міжнародний день сім'ї [Електронний ресурс] // DilovaMova.com = Ділова мова. – Режим доступу: <https://www.dilovamova.com/index.php?page=10&holiday=101>, вільний (дата звернення: 27.04.2021). – Назва з екрана.

23. Трач, С. День родини 2020: історія та ідеї для свята [Електронний ресурс] / С. Трач // 24 канал : [інтернет-видання]. – Режим доступу: https://simya.24tv.ua/den_simyi_v_ukrayini_8_lipnya_istoriya_ta_ideyi_svyatkuvannya_n838798, вільний (дата звернення: 27.04.2021). – Назва з екрана.

Звичаєво-обрядові традиції українців

Сімейне життя українців супроводжувалося різноманітними обрядами та ритуалами, що відображали різні етапи життя від народження до смерті. В Україні шанобливо ставляться до родинних цінностей. Повага до батьків, любов до дітей – ці родинні традиції передаються українцями із покоління в покоління.

Книги

24. Борисенко, В. Весільні звичаї та обряди на Україні : іст.-етногр. дослідж. / В. Борисенко ; АН УРСР, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. – Київ : Наук. думка, 1988. – 190 с. : іл.

25. Весілля. У 2 кн. Кн. 1 / упоряд. текстів, прим. М. М. Шубравської ; АН УРСР, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. Т. Т. Рильського. – Київ : Наук. думка, 1970. – 455 с. : іл., ноти. – (Українська народна творчість).

26. Грушевський, М. Дитина у звичаях і віруваннях українського народу / М. Грушевський. – Київ : Либідь, 2006. – 253, [1] с. : іл.

27. Кирилюк, О. С. «Ой кум до куми залицявся...»: походження та універсально-культурний зміст звичаю кумівства : культурол. розвідка / О. С. Кирилюк ; НАН України, Центр гуманітар. освіти, Одес. філ. ; Т-во «Знання» України, Одес. обл. орг. – Одеса : Інвац, 2011. – 98, [1] с. – Бібліогр.: с. 91–97.

28. *Козяр, С. Українська родинна обрядовість. Віхи людської долі: весілля, похорон / С. Козяр ; Поділ. від-ня Ін-ту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Обл. учб.-метод. центр культури Поділля. – Хмельницький : [б. в.], 2000. – 72 с.

29. Кравець, О. М. Сімейний побут і звичаї українського народу : іст.-етногр. нарис / О. М. Кравець ; АН УРСР, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. – Київ : Наук. думка, 1966. – 198 с. : іл. – Бібліогр. в підрядк. приміт.

30. Лозинський, Й. І. Українське весілля / Й. І. Лозинський ; упоряд. і вступ. ст. Р. Ф. Кирчіва. – Київ : Наук. думка, 1992. – 175 с.

31. Лукеча, М. Під весільний вінець / М. Лукеча. – Київ : Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка, 1995. – 72 с. : іл.

32. Несен, І. І. Весільний ритуал Центрального Полісся: традиційна структура та реліктові форми (середина ХІХ–ХХст.) / І. І. Несен. – Київ : Центр захисту культур. спадщини від надзвичайн. ситуацій, 2005. – 276 с., [24] с. іл. – Бібліогр.: с. 194–215.

33. *Орел, Л. Українська родина: обряди і традиції : до 200-ліття від дня народж. Тараса Григоровича Шевченка / Л. Орел. – Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2015. – 510 с.

34. Українська родина: родинний і громадський побут : навч.-метод. посіб. для вчителів та викл. народознавства / упоряд. Л. Орел. – Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 2000. – 423 с. : іл., [16] арк. іл., ноти.

35. Юрійчук, М. В. Сімейні звичаї та обряди Південно-Західного Поділля : за експедиц. дослідж. с. Новосілка Залщицького р-ну Тернопільської обл. : монографія / М. В. Юрійчук, В. М. Ткаченко ; Нац. іст.-етногр. заповідник «Переяслав» ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – Київ : Вид. Олег Філюк, 2016. – 246 с. : іл.

36. Яринко, Л. О. Звичаї українського весілля : з історії весілля на Україні, сценарії свят, прикмети, перестороги, словник родинних термінів, календар весільних річниць / Л. О. Яринко. – Тернопіль : Навч. кн.-Богдан, 2009. – 48 с. – (Бібліотека вчителя).

Публікації в періодичних виданнях, збірках та електронних ресурсах

37. Балущок, В. Елементи давньослов'янських ініціацій в українському весіллі / В. Балущок // Народна творчість та етнографія. – 1994. – № 1. – С. 31–36.

38. Борисенко, В. Весільна обрядовість / В. Борисенко // Українці : іст.-етногр. монографія. У 2 кн. Кн. 1 / Л. Артюх [та ін.] ; за наук. ред. д-ра іст. наук А. Пономарьова ; Міжнар. наук. братство укр. антропологів, етнографів і демографів. – Опішне, 1999. – С. 433–454. – (Серія «Українські етнологічні студії»).

39. Борисенко, В. Обряди та звичаї в українській родині / В. Борисенко // Українська етнологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. Борисенко [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 317–370. – Бібліогр.: с. 370.

40. Борисенко, В. Трансформація весільного обряду протягом століття : (на прикладі с. Івча Літинського р-ну на Вінниччині) / В. Борисенко // Народна творчість та етнологія. – 2013. – № 2. – С. 15–26 ; № 4. – С. 81–90.

41. Босик, З. Традиційне весілля Київщини / З. Босик // Українська культура. – 2008. – № 10. – С. 40–42.

42. Варич, Н. І. Сімейна обрядовість у контексті запитів сучасного суспільства : [про обряд «На свій хліб»] / Н. І. Варич // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2020. – № 31/33. – С. 77–79.

43. Веретенко, І. М. Традиції підтримки сім'ї в українських громадах / І. М. Веретенко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2012. – № 4. – С. 95–101.

44. Весільні обряди українців // Позакласний час. – 2017. – № 9. – С. 51–52.

45. Ганус, Д. Обряди забезпечення майбутнього багатства дитини під час хрестин у населення західноукраїнського пограниччя / Д. Ганус // Народна творчість та етнологія. – 2014. – № 5. – С. 48–53.

46. Гримич, М. Сім'я і шлюб / М. Гримич // Українська етнологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. Борисенко [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 220–228.

47. Гурова, І. Сімейно-родинні застілля: традиції, сучасність, майбутнє / І. Гурова // Майбутнє особистості і сім'ї: контексти філософської антропології, психоаналізу, арт-терапії та філософської публіцистики : підхід філос. антропології як

метаантропології : зб. наук. пр. VI Міжнар. наук.-практ. конф. 22-23 трав. 2019 р., що проводить каф. культурології та філос. антропології і лаб. метаантропол. дослідж. ф-ту філософії і суспільствознавства НПУ ім. М. П. Драгоманова / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова [та ін.] ; за ред. Н. В. Хамітова. – Київ, 2019. – С. 135–142. – Існує електрон. версія: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/26375/1/Hurova%20Inna.pdf>.

48. Древлянський, В. Йому царство небесне, а нам ще прожить : кілька штрихів про поховальні обряди українців / В. Древлянський // Берегиня. – 2001. – № 2. – С. 31–36.

49. Іваннікова, Л. В. Похоронні обряди в Україні / Л. В. Іваннікова // Уроки з народознавства : посібник / упоряд. М. К. Дмитренка, Г. К. Дмитренко. – Київ, 1995. – С. 165–174.

50. Кондратович, О. Народини, або Дарована Богом свіча: родильні звичаї Західного Полісся / О. Кондратович // Українські звичаї : народини, коса ж моя... / О. Кондратович. – Луцьк, 2007. – С. 3–106 : ноти.

51. Курочкін, О. Весільний звичай – «удавана наречена» і його семантичні інтерпретації / О. Курочкін // Університет. – 2012. – № 2. – С. 5–12.

52. Курочкін, О. Пародійний обряд «Старече весілля» : [вшанування батьків, які віддали до шлюбу всіх своїх дітей] / О. Курочкін // Народна творчість та етнологія. – 2016. – № 2. – С. 66–77. – Бібліогр. в кінці ст.

53. Левицький, О. Сім'я і побут українців у XVI ст. / О. Левицький // На переломі : друга половина XV – перша половина XVI ст. / упоряд., передм. О. В. Русиної. – Київ : Україна, 1994. – С. 190–255. – (Історія України в прозових творах та документах).

54. Логвин, В. Родильна обрядовість українців: минуле та сучасне / В. Логвин // Родовід. – 1994. – № 7. – С. 38–43.

55. Малихін, А. Народньо-педагогічні традиції українського весілля / А. Малихін, В. Ткач // Рідна школа. – 2009. – № 10. – С. 57–68. – Бібліогр. в кінці ст.

56. Мовна, У. «Медовий» код українських народин / У. Мовна // Народна творчість та етнологія. – 2017. – № 6. – С. 33–37. – Бібліогр.: с. 37–38.

57. Небесна, З. Звичаї при народженні дитини на Бойківщині. Динаміка змін в обрядовості ХХ-ХХІ століть / З. Небесна // Народна творчість та етнографія. – 2010. – № 6. – С. 40–46. – Бібліогр.: с. 45–46.

58. Пономарьов, А. Родинне життя / А. Пономарьов // Українці : іст.-етногр. моногр. У 2 кн. Кн. 1 / Л. Артюх [та ін.] ; за наук. ред. д-ра іст. наук А. Пономарьова ; Міжнар. наук. братство укр. антропологів, етнографів і демографів. – Опішне, 1999. – С. 455–467. – (Серія «Українські етнологічні студії»).

59. Пономарьов, А. Традиції дошлюбного спілкування / А. Пономарьов // Українці : іст.-етногр. моногр. У 2 кн. Кн. 1 / Л. Артюх [та ін.] ; за наук. ред. д-ра іст. наук А. Пономарьова ; Міжнар. наук. братство укр. антропологів, етнографів і демографів. – Опішне, 1999. – С. 409–418. – (Серія «Українські етнологічні студії»).

60. Пономарьов, А. Шлюбні звичаї / А. Пономарьов // Українці : іст.-етногр. моногр. У 2 кн. Кн. 1 / Л. Артюх [та ін.] ; за наук. ред. д-ра іст. наук А. Пономарьова ; Міжнар. наук. братство укр. антропологів, етнографів і демографів. – Опішне, 1999. – С. 419–432. – (Серія «Українські етнологічні студії»).

61. Поріцька, О. Традиції та новації у закарпатській сім'ї : (за матеріалами експедиційних досліджень 2012 року) / О. Поріцька // Народна творчість та етнологія. – 2014. – № 3. – С. 68–73.

62. Рильський, Т. До вивчення українського народного світогляду : [родинні стосунки] / Т. Рильський // Хроніка-2000. – 1993. – № 5. – С. 102–120.

63. Рихлик, Т. Українська сім'я : інтегрований урок-диспут географії та етнографії, 8–9-ті кл. / Т. Рихлик // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2020. – Січ. (№ 1). – С. 50–63. – Бібліогр.: с. 62–63.

64. Родини і христини / записав Д. Мороз у с. Сахнівка Чорниговського повіту // Українська культура. – 1994. – № 9/10. – С. 32–33.

65. Родинна обрядовість // Українські традиції і звичаї : укр. етнографія, нар. вірування, традиції, звичаї, обряд. календар, свята, обереги : для дітей серед. шк. віку / упоряд.: В. М. Скляренко, А. С. Шуклінова, В. В. Сядро. – Харків, 2006. – С. 183–280. – (Дитяча енциклопедія).

66. Сімейна обрядовість // Українці: свята, традиції, звичаї / уклад. І. Коверець. – Донецьк, 2004. – С. 6–101.

67. Сім'я й сімейна община ; Сімейні звичаї та обряди // Українська минувшина : іл. етногр. довід. / А. Пономарьов [та ін.] ; голов. ред. С. Головка ; ред. Ю. Медюк. – Київ, 1993. – С. 140–144, 166–181.

68. Скуратівський, В. Мандрівка до Русалій: похоронні обряди / В. Скуратівський // Берегиня. – 1996. – № 3/4. – С. 6–35.

69. Скуратівський, В. Романтичний слід куниці : етногр. висліди про традиційне сватання в Україні / В. Скуратівський // Берегиня. – 2005. – № 3. – С. 33–44.

70. Ульяновська, С. Поховально-поминальна обрядовість / С. Ульяновська // Українці : іст.-етногр. моногр. У 2 кн. Кн. 2 / Л. Артюх [та ін.] ; за наук. ред. д-ра іст. наук А. Пономарьова ; Міжнар. наук. братство укр. антропологів, етнографів і демографів. – Опішне, 1999. – С. 333–344. – (Серія «Українські етнологічні студії»).

71. Федака, П. М. Залежність між формами сім'ї і народного житла в Українських Карпатах (друга половина ХІХ – поч. ХХ ст.) / П. М. Федака // Народна творчість та етнографія. – 1987. – № 1. – С. 18–24. – Бібліогр. в підрядк. прим.

72. Черепанова, С. Традиційна родинна обрядовість українців / С. Черепанова // Філософія родознавства / С. Черепанова. – Київ, 2007. – С. 185–298.

73. Щербак, І. Діти в традиційних обрядах і звичаях українців / І. Щербак // Народна творчість та етнографія. – 2003. – № 3. – С. 71–77.

74. «Щоб здоровою росла, у травах купана була» : [обряди купання новонародженої дитини, хрестин, перших пострижин] // Позакласний час. – 2011. – № 3. – С. 5–8.

* * *

75. Бабенко, Н. Б. Інтеграція родинних традицій, свят і обрядів у форми культурогенної життєдіяльності сучасної сім'ї [Електронний ресурс] / Н. Б. Бабенко // Український соціум : наук. журн. – 2005. – № 1 (6). – С. 72–82. – Режим доступу: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2005/01/72-82__no-1__vol-6__2005__UKR.pdf, вільний (дата звернення: 27.04.2021). – Назва з екрана.

76. Батирева, І. Сімейна обрядовість: діти, весілля, похорон [Електронний ресурс] / І. Батирева // Автентична Україна. – Режим доступу: <https://authenticukraine.com.ua/manners-ordinances-celebrations>, вільний (дата звернення: 27.04.2021). – Назва з екрана.

78. Борисенко, В. Сімейна обрядовість українців ХХ – початку ХХІ століття [Електронний ресурс] / В. Борисенко ; голов. ред. І. Скрипник ; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – Київ : Вид-во ІМФЕ, 2016. – 256 с. + 80 іл. – Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Borysenko_Valentyna/Simeina_obriadvyst_ukraintsiv_KhKh_-_pochatku_KhKhI_stolittia.pdf?, вільний (дата звернення: 27.04.2021). – Назва з екрана.

З родини починається життя: сценарії заходів

Приклад батьків для дітей має особливе значення. Тому дуже важливо, щоб у родині панували злагода і повага до всіх її членів. Родині заходи – це спільне дозвілля батьків і дітей, що єднає покоління, відроджує звичаї і традиції нашого народу.

79. Корнієнко, С. Родинне дозвілля у початкових класах : навч.-метод. посіб. / С. Корнієнко, С. Корнієнко. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – Тернопіль : Навч. кн.-Богдан, 2009. – 160 с. – (Бібліотека вчителя). – Бібліогр.: с. 157.

* * *

80. Адаменко, В. Моя сім'я, моя родина в долі Батьківщини / В. Адаменко // Позакласний час. – 2012. – № 7/8. – С. 46.

81. Белкова, И. Под крышей дома своего / И. Белкова // Читаем, учимся, играем. – 2010. – № 7. – С. 44–45.

82. Богомолова, Ю. А. Від роду – до народу : конкурс сімей-ерудитів / Ю. Богомолова // Позакласний час. – 2008. – № 12. – С. 48.

83. Болтромюк, Д. Міцна родина – життєвий затишок людини : (родинне свято) / Д. Болтромюк // Початкова школа. – 2018. – № 6. – С. 47–49.

84. Бондаренко, Т. А. Буде в мирі й злагоді родина – буде жити моя Україна! / Т. А. Бондаренко // Позакласний час. – 2007. – № 10. – С. 55–59.

85. Борисенко, І. Кав'ярня «Осінні смаколики» : осіннє родинне свято для дітей старшої групи / І. Борисенко // Музичний керівник. – 2017. – № 8. – С. 45–50.

86. Буган, Ю. В. Моя земля – земля моїх батьків : сценарій родинного свята / Ю. В. Буган, О. І. Тимчишин, С. В. Борисюк // Дозвілля школярів : зб. сценаріїв : (на допомогу пед. працівникам загальноосвіт. та позашк. закл. освіти) / Ю. В. Буган, О. І. Тимчишин, С. В. Борисюк ; Терноп. ін-т післядип. освіти. – Тернопіль, 1997. – С. 75–95.

87. Будаченко, И. И. «Любовью дорожить умеете...» : [вечер, посвящён. древним традициям и роли семьи в современном обществе] / И. И. Будаченко // *Читаем, учимся, играем.* – 2005. – № 3. – С. 52–57.

88. Вагнер, Н. С. Шануй батька свого і матір свою / Н. С. Вагнер // *Позакласний час.* – 2007. – № 8. – С. 56–57.

89. Вальченко, В. О. Сценарій родинного свята «Осінній ярмарок» за орієнтиром «сімейні цінності» : (для учнів початк. школи) / В. О. Вальченко // *Школа зростання успішної особистості. Авторська модель Ірини Ткачук : наук.-метод. посіб. / авт.-уклад. І. О. Ткачук ; за фак. ред. С. В. Кириленко, О. І. Кіян, І. Н. Євтушенко.* – Київ ; Бровари ; Чернівці, 2019. – С. 254–261. – (Авторська школа в Україні).

90. Вечір великої родини // *Позакласний час.* – 2012. – № 7/8. – С. 22–24.

91. Від роду до народу : [свято родини] // *Позакласний час.* – 2015. – № 4. – С. 55–56.

92. Вовк, О. В. Роде наш красний, роде наш прекрасний : літ.-мист. свято / О. В. Вовк // *Вивчаємо українську мову та літературу.* – 2020. – № 34/36. – С. 68–71.

93. Гавриленко, Л. А. Рід, родина, рідня : підсумк. урок в 4 кл. : [сценарій] / Л. А. Гавриленко // *Уроки з народознавства : посібник / упоряд. М. К. Дмитренко, Г. К. Дмитренко.* – Київ, 1995. – С. 12–17.

94. Голобородько, Є. П. Сценарій родинного свята «Рід, родина, рідня – усе це моя сім'я» / Є. П. Голобородько, Л. В. Котій, Т. А. Луганська // *Вивчаємо українську мову та літературу.* – 2020. – № 28/30. – С. 7–8.

95. Гончаренко, М. М. Свято нашого роду / М. М. Гончаренко // *Початкова школа.* – 1990. – № 7. – С. 66–69.

96. Горбунова, Л. Наш семейный очаг : [15 мая – Международный день семьи] / Л. Горбунова // *Читаем, учимся, играем.* – 2010. – № 2. – С. 89–94.

97. Грищенко, В. К. Шануй батька й неньку / В. К. Грищенко // *Позакласний час.* – 2008. – № 12. – С. 43–45.

98. Гуз, Н. Шануй батька свого і матір свою... / Н. Гуз // Мистецтво та освіта. – 2007. – № 1. – С. 41–43.
99. Довбій, Н. М. Родинні посиденьки / Н. М. Довбій // Основи здоров'я. – 2017. – № 3. – С. 22–28.
100. Запуняко, В. Важней всего – погода в доме / В. Запуняко // Праздник в школе. – 2011. – № 10. – С. 58–71.
101. Запуняко, В. Семья – творения венец / В. Запуняко // Праздник в школе. – 2011. – № 10. – С. 24–33.
102. Запуняко, В. Убежище души – семья / В. Запуняко // Праздник в школе. – 2011. – № 10. – С. 40–52.
103. Іваннікова, Л. В. Роде наш красний / Л. В. Іваннікова // Уроки з народознавства : посібник / упоряд. М. К. Дмитренко, Г. К. Дмитренко. – Київ, 1995. – С. 5–11.
104. Карсунцев, С. «Любовью дорожить умеете...» : вечер-конкурс семейных пар / С. Карсунцев, О. Зилинг // Молодёжная эстрада. – 2006. – № 1/3. – С. 66–81.
105. Кацубо, Я. Щаслива родина – щаслива дитина : (свято з елементами гуманної педагогіки) / Я. Кацубо // Початкова школа. – 2019. – № 1. – С. 58–60.
106. Кирилова, М. Спортивна родина : свято для дітей старшого дошкільного віку / М. Кирилова // Дитячий садок. Мистецтво. – 2019. – Берез. (№ 3). – С. 31–33.
107. Климова, Я. Мы желаем счастья вам : сценарий праздника семьи / Я. Климова // Клуб. – 2008. – № 4. – С. 24–27.
108. Коваленко, В. П. Який птах – таке й гніздо : свято сімейного вогнища / В. П. Коваленко // Позакласний час. – 2017. – № 4. – С. 29–30.
109. Кононенко, Н. В. Конкурс сімей-ерудитів «Від роду – до народу» / Н. В. Кононенко // Обдарована дитина. – 2001. – № 3. – С. 19–22.
110. Кравчук, Л. В. Из сонечком – тепло, із сім'єю – добре! : сценарій до Міжнар. дня сім'ї / Л. В. Кравчук // Незвичайні свята : сценарії / Л. В. Кравчук. – Київ, 2014. – С. 52–59. – (Бібліотека «Шкільний світ») (Бібліотека «Історія України» ; № 12, груд. 2014).

111. Крамаренко, В. М. «Завжди на щирість і любов багата... батьківська хата, вічний оберіг» : 5-9 кл. / В. М. Крамаренко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2019. – № 3. – С. 36–39.

112. Красникова, В. А. Мой дом – моя крепость : сценарий вечера, посвящен. семейным историям и реликвиям / В. А. Красникова // Читаем, учимся, играем. – 2005. – № 3. – С. 58–60.

113. Кудряшова, Е. «Семья – источник вдохновения» : [сценарий конкурсно-игровой программы] / Е. Кудряшова // Встреча. – 1999. – № 1/2. – С. 70–71.

114. Куликова, О. Мама, тато і я – дружна сім'я : родинне свято для старших дошкільнят / О. Куликова // Дошкільне виховання. – 2000. – № 2. – С. 28–29.

115. Кунтраев, М. «Два чувства дивно близки нам...» : [праздник, посвящён. семье и родителям] / М. Кунтраев // Воспитание школьников. – 2000. – № 6. – С. 58–62.

116. Лавриница, Ж. В. «З родини йде життя людини» : (родинне свято до Міжнар. дня сім'ї) / Ж. В. Лавриница // Виховна робота в школі. – 2020. – № 4. – С. 28–31.

117. Магида, М. О. Виховний захід «Українська родина» / М. О. Магида // Все для вчителя. – 2017. – Лют. (№ 2). – С. 40–41.

118. Максимова, Н. Усе починається з сім'ї : виховні заходи для учнів 4-5 кл. / Н. Максимова, Т. Фролова // Шкільний світ. – 2020. – Берез. (№ 6). – С. 20–25.

119. Манусенко, О. Тато, мама, я – дружня сім'я / О. Манусенко // Позакласний час. – 2014. – № 4. – С. 76–77.

120. Марініна, О. В. Родинне свято «Яка родина, така й дитина» / О. В. Марініна, О. В. Мельник, О. О. Путаненко // Фізичне виховання в рідній школі. – 2019. – № 4. – С. 16–19.

121. Маркова, Л. С. Батько і мати – два сонця гарячих : родинне свято / Л. С. Маркова // Основи здоров'я. – 2017. – № 6. – С. 26–29.

122. Мішук, С. Л. Найкращі друзі – батьки / С. Л. Мішук // Позакласний час. – 2013. – № 7/8. – С. 28–30.

123. Мороз, О. В. Вчимося жити в мирі та злагоді : [сценарій родинного свята] / О. В. Мороз // Позакласний час. – 2011. – № 11. – С. 17–22.

124. Наврось, И. Вечер дружной семьи / И. Наврось // Волшебный граммофон / ред.-сост. Л. И. Жук. – Минск, 2002. – С. 101–109. – (Праздник в школе).

125. Найрідніші люди // Позакласний час. – 2014. – № 4. – С. 104–106.

126. Нашому роду нема переводу // Сьогодні свято : сценарії свят у початковій школі : посіб. для вчителів / упоряд. Г. І. Могорита. – Тернопіль, 2001. – Ч. 1. – С. 60–63.

127. Нестеровська, Н. Вогники наших сердець : (родинне свято) / Н. Нестеровська // Початкова школа. – 2009. – № 8. – С. 56–58.

128. Нікуліна, С. М. «Без сім'ї та свого роду немає нації, народу» : (літ. година) / С. М. Нікуліна // Виховна робота в школі. – 2019. – № 8. – С. 24–29.

129. Новожилова, С. Н. Два сапога – пара : [шоу-программа для молодих семейних пар] / С. Н. Новожилова // Ексклюзивные сценарии праздников на все случаи жизни / С. Н. Новожилова. – Ростов н/Д, 2010. – С. 156–166. – (Без проблем).

130. Новожилова, С. Н. Концерт-путешествие на воздушном шаре : детский концерт ко Дню семьи / С. Н. Новожилова // Эсклюзивные сценарии праздников на все случаи жизни / С. Н. Новожилова. – Ростов н/Д, 2010. – С. 43–51. – (Без проблем).

131. Новосела, Т. Новорічне інтелектуальне казино : сценарій родин. свята у сіл. школі / Т. Новосела // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2009. – № 12. – С. 53–55.

132. Павленко, О. Наша класна родина : (сценарій свята для учнів 5-7 кл.) / О. Павленко // Казкогості з високості : сценарії свят / О. Павленко. – Тернопіль, 2011. – С. 192–208.

133. Паламарчук, Т. В. Щаслива родина – щаслива людина : [сценарій] / Т. В. Паламарчук // Основи здоров'я. – 2017. – № 12. – С. 24–27.

134. Папа, мама, я – дружная семья // Когда всем весело / ред.-сост. Л. И. Жук. – Минск, 2001. – С. 100–107. – (Праздник в школе).

135. Пашнина, В. Дружная семейка / В. Пашнина // Читаем, учимся, играем. – 2011. – № 3. – С. 38–42.

136. Петрушкевич, С. А. Інтегроване заняття «Мое родинне дерево» за орієнтиром «сімейні цінності» : (для вихованців дошкільного віку) / С. А. Петрушкевич // Школа зростання успішної особистості. Авторська модель Ірини Ткачук : наук.-метод. посіб. / авт.-уклад. І. О. Ткачук ; за фах. ред. С. В. Кириленко, О. І. Кіян, І. Н. Євтушенко. – Київ ; Бровари ; Чернівці, 2019. – С. 246–249. – (Авторська школа в Україні).

137. Пунда, Л. В. Від родини йде життя людини / Л. В. Пунда // Скарбниця душі народу : сценарії виховних заходів / Л. В. Пунда. – Тернопіль, 2010. – С. 31–43.

138. Роде наш красний... : [сценарій до Міжнар. дня сім'ї] // Позакласний час. – 2012. – № 7/8. – С. 109–110.

139. Родинне свято «Мамина пісня, бабусина казка» // Шкільні свята та розваги : (на допомогу пед. працівникам загальноосвіт. та позашк. закл. освіти) / підгот.: О. І. Тимчишин, Б. В. Струганець, О. О. Марушій. – Тернопіль, 1998. – Ч. 2. – С. 176–182.

140. Родители мои, поклон вам до земли! // Праздник в школе. – 2009. – № 2. – С. 33–38.

141. Романченко, О. М. Щаслива родина – щаслива дитина : (сімейне свято, 2-5 кл.) / О. М. Романченко // Виховна робота в школі. – 2020. – № 11. – С. 18-4–18-7.

142. Савченко, А. Умение жить вдвоём : сценарий семейного вечера отдыха / А. Савченко // Молодёжная эстрада. – 2001. – № 2/3. – С. 138–148.

143. Свердло, А. Родина, родина... / А. Свердло // Позакласний час. – 2014. – № 4. – С. 72–73.

144. Святая Троица земли – Ребёнок, Мать, Отец // Праздник в школе. – 2011. – № 10. – С. 3–16.

145. Семейные развлечения // Праздник в школе. – 2011. – № 10. – С. 109–114.
146. Семененко, Н. Семь «Я» : для детей 6-10 лет и их родителей / Н. Семененко // Когда всем весело / ред.-сост. Л. И. Жук. – Минск, 2001. – С. 18–35. – (Праздник в школе).
147. Скотаренко, О. О. Из бабусиної скрині : (виховний захід, 5 кл.) / О. О. Скотаренко // Виховна робота в школі. – 2019. – № 3. – С. 20-5–20-8.
148. Сова, С. М. Шануй батька свого і матір свою / С. М. Сова // Позакласний час. – 2014. – № 4. – С. 74–75.
149. Стрілець, С. Діти – дзеркало душі батьків / С. Стрілець // Початкова школа. – 2017. – № 8. – С. 52–53.
150. Суховеева, Н. «Родина, родина – це вся Україна...» : (відкритий захід за участю 3-А кл.) / Н. Суховеева // Початкова школа. – 2017. – № 2. – С. 59–61.
151. Терещук, О. А. З родини йде життя людини / О. А. Терещук // Позакласний час. – 2015. – № 4. – С. 44–45.
152. Терещук, О. А. І на святі на родиннім вас усіх вітаємо! : [сценарій] / О. А. Терещук // Позакласний час. – 2019. – № 6. – С. 55–57.
153. Ткач, Н. Єднаймося, любя родину! : (родинне свято з елементами нац.-патріот. виховання) / Н. Ткач // Початкова школа. – 2019. – № 11. – С. 61–63.
154. Третяк, З. Щаслива родина – щаслива дитина / З. Третяк // Початкова школа. – 2018. – № 12. – С. 43–49.
155. Трусий, А. Мой мир. Мой дом. Моя семья / А. Трусий // Домашние праздники : сценарии детских вечеров / А. Трусий. – Новосибирск, 2008. – С. 127–132. – (Весёлый праздник).
156. Уляницька, Р. Дерево роду : виховний захід для учнів 5–6-х кл. / Р. Уляницька, І. Лепеха // Шкільний світ. – 2020. – Січ. (№ 1). – С. 18–21.
157. Фірманюк, Л. Добра родина – славно Україна : свято кращих сімей райцентру / Л. Фірманюк // Позакласний час. – 2009. – Квіт. (№ 7/8). – С. 118–121.

158. Хабайлюк, Л. А. Вклоніться низько до землі / Л. А. Хабайлюк // Позакласний час. – 2007. – № 12. – С. 35–40.
159. Хоміцька, С. Сценарій свята «Родинне тепло» / С. Хоміцька // Початкова школа. – 2009. – № 6. – С. 62–63.
160. Хомярчук, А. П. Мій отчий дім, ти дав мені усе : родинне свято / А. П. Хомярчук // Позакласний час. – 2017. – № 4. – С. 23–24.
161. Цуркан, У. О. «День сім'ї» : навч.-вихов. логопед. захід / У. О. Цуркан // Дитина з особливими потребами. – 2019. – № 6. – С. 17–21.
162. Чаюха, В. Роде наш красний : сценарій клубного вечора / В. Чаюха // Українська культура. – 1999. – № 1. – С. 36–37.
163. Чирва, Н. Сторінки сімейної книжки / Н. Чирва // Початкова школа. – 2018. – № 4. – С. 58–60.
164. Шануй батька свого, матір свою // Шкільні свята та розваги : (на допомогу пед. працівникам загальноосвіт. та позашк. закл. освіти) / підгот.: О. І. Тимчишин, Б. В. Струганець, О. О. Марушій. – Тернопіль, 1998. – Ч. 2. – С. 150–153.
165. Шануймо батька й неньку // Сьогодні свято! Сценарії свят у початковій школі : посіб. для вчителів / упоряд.: О. В. Лабашук, Я. Ф. Морська, О. В. Скіпакевич. – Тернопіль, 2001. – Ч. 2. – С. 58–62.
166. Шестак, О. Родинне свято «Вічний дарунок – хустина квітчаста» / О. Шестак // Українська мова і література в школі. – 2017. – № 5. – С. 62–64.
167. Шинкаренко, Л. Обереги нашого дому : сценарій вечора для худож.-муз. вітальні / Л. Шинкаренко // Українська культура. – 2003. – № 1. – С. 38–39.
168. Шульга, В. Від щирого серця : [родине свято] / В. Шульга // Позакласний час. – 2009. – № 3/4. – С. 47–50.
169. Щаслива родина – багата країна : [сценарій свята до Дня сім'ї] // Позакласний час. – 2011. – № 4. – С. 102–104.
170. Що для мене найдорожче у світі // Сьогодні свято! Сценарії свят у початковій школі : посіб. для вчителів / упоряд. Г. І. Могорита. – Тернопіль, 2001. – Ч. 1. – С. 4–5.

171. Ярош, О. В. Родине свято «Яка сім'я – такий і я» / О. В. Ярош // Все для вчителя. – 2017. – Лют. (№ 2). – С. 62–63.
172. Ясевич, Т. В самой дружной семье / Т. Ясевич // Празник в школе. – 2011. – № 10. – С. 95–100.

* * *

173. Свято родини [Електронний ресурс] : [перелік сценаріїв] // Наукова бібліотека ТНПУ [Тернопільського національного педагогічного університету] імені Володимира Гнатюка. – Режим доступу: http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/TopicDescription?topic_id=92957, вільний (дата звернення: 27.04.2021). – Назва з екрана.

Тема сім'ї на сторінках художніх творів

У творах світової літератури відображені різні розуміння концепції родини, етапи її розвитку, змальовані різноманітні образи родинного життя – від щасливої ідилії до постійного відчуття кризи.

Книги

174. Багрянний, І. П. Тигролови : роман / І. П. Багрянний. – Київ : Центр учб. літ., 2018. – 223 с. – (Класика української літератури).
175. Базен, Э. Собрание сочинений. В 4 т. Т. 1. Семья Резо : роман в 3 кн. / Э. Базен. – Москва : Худож. лит., 1988. – 556, [2] с.
176. Барка, В. К. Жовтий князь : [роман] / В. К. Барка. – Київ : Центр учб. літ., 2017. – 237 с. – (Класика української літератури).
177. Винниченко, В. К. Записки Кирпатого Мефістофеля : роман / В. К. Винниченко. – Київ : Знання, 2015. – 271 с.
178. Вільде, І. Д. Сестри Річинські : [роман] / І. Д. Вільде. – Львів : Априорі, 2011. – 1263 с.
179. Гарсія Маркес, Г. Сто років самотності : роман, повісті, оповідання : пер. з ісп. / Г. Гарсія Маркес ; передм.

Д. Затонського. – Київ : Всесвіт, 2004. – 611, [2] с., портр. – (Бібліотека світової літератури).

180. Голсуорси, Д. Сага о Форсайтах / Д. Голсуорси. – Санкт-Петербург : Азбука, 2015. – 926 с. – (Азбука-классика).

181. Гончар, О. Т. Собор : роман / О. Т. Гончар. – Київ : Центр учб. літ., 2018. – 271 с. – (Класика української літератури).

182. Гуцало, Є. П. Родинне вогнище / Є. П. Гуцало // Твори. У 5 т. Т. 2. Повісті / Є. П. Гуцало ; ред.-упоряд. М. Н. Москаленко. – Київ, 1996. – С. 77–241.

183. Забужко, О. Музей покинутих секретів : роман / О. Забужко. – Вид. 8-ме. – Київ : Комора, 2019. – 830 с.

184. Котляревський, І. П. Наталка Полтавка : [опера малорос. на 2 дії] / І. П. Котляревський ; [упоряд. та післямова П. П. Хропка]. – Київ : Дніпро, 1983. – 93 с., 14 л. іл.

185. Кронин, А. Д. Замок Броуди : роман / А. Д. Кронин ; пер. с англ. М. Е. Абкиной. – Киев : Выща шк. : Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1989. – 511, [1] с. : ил.

186. Лис, В. Століття Якова : роман / В. Лис. – 5-те вид. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2019. – 224 с. – (Коронація слова).

187. Лі, Г. Вбити пересмішника : роман / Г. Лі ; пер. з англ. Т. Некряч. – Київ : КМ-Букс, 2018. – 384 с.

188. Луцишина, О. Іван і Феба : роман / О. Луцишина. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. – 392 с.

189. Матіос, М. В. Букова земля : роман-панорама завдовжки у 225 р. / М. В. Матіос. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2020. – 927 с.

190. Моріарті, Л. Три бажання : роман / Л. Моріарті ; пер. Т. Ткалюк. – Київ : КМ-БУКС, 2018. – 439 с. – (Бестселер The New York Times).

191. Нечуй-Левицький, І. С. Кайдашева сім'я : повість / І. С. Нечуй-Левицький. – Київ : Центр учб. літ., 2018. – 143 с. – (Класика української літератури).

192. Ніколлз, Д. Ми : [роман] / Д. Ніколлз ; пер. з англ. Ю. Костюк. – Харків : Віват, 2018. – 383 с.

193. Олкотт, Л. М. Маленькі жінки : роман / Л. М. Олкотт ; пер. І. Бондаренко. – Тернопіль : Богдан, 2017. – 408 с. – (Світовид).

194. Памук, О. Мовчазний дім : роман / О. Памук ; пер. Т. В. Філоненко ; худож.-оформ. О. Д. Кононученко. – Харків : Фоліо, 2015. – 441 с.

195. Самчук, У. О. Марія : повість / У. О. Самчук. – Київ : Знання, 2015. – 174 с. – (Скарби).

196. Свидницький, А. П. Люборацькі : (сімейна хроніка) / А. П. Свидницький. – Київ : ЦУЛ, 2018. – 225 с. – (Класика української літератури).

197. Талан, С. Спокута : роман / С. Талан. – 2-ге вид. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2019. – 304 с. – (Коронація слова).

198. Толстой, Л. Н. Война и мир : роман / Л. Н. Толстой ; сост., предисл. и коммент. С. Г. Бочарова. – Москва : СЛОВО/SLOVO, 2008. – Кн. 1. – 604 с. ; Кн. 2. – 622 с. – (Библиотека русской классики. Десять веков русской литературы).

199. Тургенев, И. С. Отцы и дети : роман / И. С. Тургенев. – Санкт-Петербург : Азбука, 2013. – 284, [1] с. – (Азбука-классика).

200. Фейхтвангер, Л. Сім'я Оппенгеймів : роман / Л. Фейхтвангер ; пер. з нім. І. Маненка ; худож.-оформ. Л. П. Вировець. – Харків : Фоліо, 2016. – 379 с.

201. Шолохов, М. А. Тихий Дон : роман / М. А. Шолохов. – Харьков ; Белгород : Клуб семейн. досуга, 2013. – 1406 с.

Публікації в періодичних виданнях, збірках та електронних ресурсах

202. Алексеева, В. Уклін батьківській любові : [вірш] / В. Алексеева // Соціальний педагог. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 28.

203. Доценко, Ю. Спогад про батьків : [вірш] / Ю. Доценко // Донбас. – 2012. – № 2. – С. 69–70.

204. Карпенко-Карий, І. Мартин Боруля : [п'єса] / І. Карпенко-Карий // Сто тисяч / І. Карпенко-Карий ; худож. А. Канкава. – Харків, 2018. – С. 58–114. – (Шкільна бібліотека).

205. Кирюшин, В. Родители : [стихотворение] / В. Кирюшин // Молодая гвардия. – 2013. – № 10. – С. 103.
206. Коломієць, О. Дикий Ангел : повість про сім'ю на 2 дії / О. Коломієць // Вибрані твори / О. Коломієць ; вступ. сл. Г. Семенюка ; післясл. Б. Олійника. – Київ, 2009. – С. 239–294. – (Бібліотека Шевченківського комітету).
207. Косач, Ю. Сузір'я Лебедя / Ю. Косач // Сузір'я Лебедя : [роман і повість «Еней і життя інших»] / Ю. Косач. – Київ, 2017. – С. 5–272. – (Класика ХХ століття).
208. Косинка, Г. М. Мати : [новела] // Твори / Г. М. Косинка. – Київ, 2019. – С. 18–46.
209. Морт, В. Сім'я : [вірш] / В. Морт // Сучасність. – 2008. – № 7. – С. 136.
210. Олійник, Б. «Та було у матері чотири сини...»: [вірш] / Б. Олійник // Вибране : поезії, поеми / Б. Олійник ; передм. М. Шевченка. – Київ, 2009. – С. 118–120. – (Бібліотека Шевченківського комітету).
211. Олійник, Б. Урок : [вірш] / Б. Олійник // Вибране : поезії, поеми / Б. Олійник ; передм. М. Шевченка. – Київ, 2009. – С. 451–469. – (Бібліотека Шевченківського комітету).
212. Охрименко, Н. Отчий дом : [стихотворение] / Н. Охрименко // Молодая гвардия. – 2015. – № 9. – С. 254–255.
213. Павличко, Д. Відповідь батькам : [вірш] / Д. Павличко // Вибране / Д. Павличко. – Київ, 1986. – С. 34–36. – (Шкільна бібліотека).
214. Павличко, Д. Родина : [вірш] / Д. Павличко // Вибрані твори : в 2 т. / Д. Павличко. – Київ, 1979. – Т. 2. – С. 95.
215. Підмогильний, В. Син : [оповідання] / В. Підмогильний // Повість без назви : вибр. твори / В. Підмогильний. – Київ, 2016. – С. 170–198. – (Скарби).
216. Силкин, В. Родители : [стихотворение] / В. Силкин // Москва. – 2012. – № 11. – С. 95.
217. У колі рідної сім'ї : [вірші] // Позакласний час. – 2019. – № 6. – С. 63.

218. Чемерис, Н. Що таке сім'я? : [вірш] / Н. Чемерис // Позакласний час. – 2017. – № 4. – С. 33.

219. Шафаренко-Сичкова, Н. Батькам : [вірш] / Н. Шафаренко-Сичкова // Прибузький вісник. – 2009. – 19 трав. – С. 3.

220. Яновський, Ю. Вершники : роман / Ю. Яновський // Вершники : романи, оповідання / Ю. Яновський. – Харків, 2006. – С. 169–250. – (Українська література).

* * *

221. Бабійчук, Т. Проблеми сім'ї на сторінках художніх творів української літератури [Електронний ресурс] / Т. Бабійчук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2015. – № 4. – С. 23–26. – Режим доступу: file:///C:/Users/admins/Desktop/q/Ulvzsh_2015_4_7.pdf, вільний (дата звернення: 23.04.2021). – Назва з екрана.

222. Коцарев, О. Родина в українській літературі: складні пошуки любові й поваги [Електронний ресурс] / О. Коцарев // Verbum : [проект Ін-ту святого Томи Аквінського]. – Режим доступу: <https://www.verbum.com.ua/02/2019/family-affairs/literary-search-for-family/>, вільний (дата звернення: 23.04.2021). – Назва з екрана.

Іменний покажчик

Абдель-Хади Н.	7
Абкина М. Е.	185
Адаменко В.	80
Алексеева В.	202
Артюх Л.	38, 58-60, 70
Бабенко Н. Б.	75
Багряний І. П.	174
Базен Э.	175
Балушок В.	37
Барка В. К.	176
Батирева І.	76
Белкова И.	81
Богомолова Ю. А.	82
Болтромюк Д.	83
Бондаренко І.	193
Бондаренко Т. А.	84
Борисенко В.	24, 38-40, 46, 78
Борисенко І.	85
Борисюк С. В.	86
Босик З.	41
Бочаров С. Г.	198
Буган Ю. В.	86
Будаченкова И. И.	87
Булгак О. В.	8
Вагнер Н. С.	88
Вальченко В. О.	89
Варич Н. І.	42
Веретенко І. М.	43
Винниченко В. К.	177
Вировець Л. П.	200
Вільде І. Д.	178
Вовк О. В.	92
Гавриленко Л. А.	93
Ганус Д.	45
Гарсія Маркес Г.	179

Голобородько Є. П.	94
Головко С.	67
Голсуорси Д.	180
Гончар О. Т.	181
Гончаренко М. М.	95
Горбунова Л.	96
Гримич М.	46
Грищенко В. К.	97
Грушевський М.	26
Гуз Н.	98
Гурова І.	47
Гуцало Є. П.	182
Дмитренко Г. К.	49, 93, 103
Дмитренко М. К.	49, 93, 103
Довбій Н. М.	99
Доценко Ю.	203
Древлянський В.	48
Євтушенко І. Н.	89, 136
Жук Л. І.	124, 134, 146
Забужко О.	183
Запуняко В.	100-102
Затонський Д.	179
Зилинг О.	104
Іваннікова Л. В.	49, 103
Карпенко-Карий І.	204
Канкава А.	204
Карсунцев С.	104
Кацубо Я.	105
Кириленко С. В.	89, 136
Кирилова М.	106
Кирилюк О. С.	27
Кирчів Р. Ф.	30
Кiryюшин В.	205
Кіян О. І.	89, 136
Климова Я.	107
Коваленко В. П.	108
Коверець І.	66

Козяр С.	28
Коломієць О.	206
Кондратович О.	50
Кононенко Н. В.	109
Копитко Ж. П.	17
Корнієнко С.	79
Косач Ю.	207
Косинка Г. М.	208
Костюк Ю.	192
Котій Л. В.	94
Котляревський І. П.	184
Коцарев О.	222
Кравець О. М.	29
Кравчук Л. В.	110
Крамаренко В. М.	111
Красникова В. А.	112
Кронин А. Д.	185
Кудряшова Е.	113
Куликова О.	114
Кунтраєв М.	115
Курочкін О.	51-52
Лабашук О. В.	165
Лавринєць Ж. В.	116
Левицький О.	53
Лепеха І.	156
Лис В.	186
Лі Г.	187
Логвин В.	54
Лозинський Й. І.	30
Луганська Т. А.	94
Лукєча М.	31
Луцишина О.	188
Магида М. О.	117
Максимова Н.	118
Малихін А.	55
Манєнк І.	200
Манусєнко О.	119

Марініна О. В.	120
Маркова Л. С.	121
Марушій О. О.	139, 164
Матіос М. В.	189
Медюк Ю.	67
Мельник О. В.	120
Міщук С. Л.	122
Мовна У.	56
Могорита Г. І.	126, 170
Моріарті Л.	190
Мороз Д.	64
Мороз О. В.	123
Морська Я. Ф.	165
Морт В.	209
Москаленко М. Н.	182
Наврось І.	124
Небесна З.	57
Некряч Т.	187
Несен І. І.	32
Нестеровська Н.	127
Нечуй-Левицький І. С.	191
Ніколлз Д.	192
Нікуліна С. М.	128
Новожилова С. Н.	129-130
Новосела Т.	131
Олійник Б.	206, 210-211
Олкотт Л. М.	193
Орел Л.	33-34
Осипчук Н.	13
Охрименко Н.	212
Павленко О.	132
Павличко Д.	213-214
Паламарчук Т. В.	133
Памук О.	194
Пашнина В.	135
Петрушкевич С. А.	136
Підмогильний В.	215

Пономарьов А.	38, 58-60, 67, 70
Поріцька О.	61
Пунда Л. В.	137
Путаненко О. О.	120
Рильський Т.	62
Рихлик Т.	63
Романченко О. М.	141
Русина О. В.	53
Савченко А.	142
Самчук У. О.	195
Свердло А.	143
Свидницький А. П.	196
Семененко Н.	146
Семенюк Г.	206
Силкин В.	216
Скіпакевич О. В.	165
Скляренко В. М.	65
Скотаренко О. О.	147
Скрипник І.	78
Скурагівський В.	68-69
Сова С. М.	148
Стрілець С.	149
Струганець Б. В.	139, 164
Суховєєва Н.	150
Сядро В. В.	65
Талан С.	197
Терещук О. А.	151-152
Тимчишин О. І.	86, 139, 164
Ткач В.	55
Ткач Н.	153
Ткаченко В. М.	35
Ткачук І. О.	89, 136
Толстой Л. Н.	198
Трач С.	23
Третяк З.	154
Трубайчук О. М.	17
Трусий А.	155

Тургенев І. С.	199
Ульяновська Л.	70
Уляницька Р.	156
Федака П. М.	71
Фейхтвангер Л.	200
Фірманюк Л.	157
Фролова Т.	118
Хабайлюк Л. А.	158
Хамітов Н. В.	47
Хоміцька С.	159
Хомярчук А. П.	160
Хропко П. П.	184
Цуркан У. О.	161
Чаюха В.	162
Чемерис Н.	218
Черепанова С.	72
Чирва Н.	163
Шафаренко-Сичкова Н.	219
Шестак О.	166
Шинкаренко Л.	167
Шолохов М. А.	201
Шубравська М. М.	25
Шуклінова А. С.	65
Шульга В.	168
Щербак І.	73
Юрійчук М. В.	35
Яновський Ю.	220
Яринко Л. О.	36
Ярош О. В.	171
Ясевич Т.	172

Зміст

Передмова	3
Вшанування сімейних традицій на міжнародному та державному рівнях	4
<i>Нормативно-правові документи</i>	5
<i>Публікації в періодичних виданнях, збірках та електронних ресурсах</i>	6
Звичаєво-обрядові традиції українців	8
<i>Книги</i>	8
<i>Публікації в періодичних виданнях, збірках та електронних ресурсах</i>	9
З родини починається життя: сценарії заходів	15
Тема сім'ї на сторінках художніх творів	23
<i>Книги</i>	23
<i>Публікації в періодичних виданнях, збірках та електронних ресурсах</i>	25
Іменний покажчик	28

